

спеціальних вмінь по різних навчальним дисциплінам [2]. Нами було проведено емпіричне дослідження, щодо планування студентами власної навчальної діяльності та динаміки виконання і здачі обов'язкових навчальних завдань. Проаналізувавши отримані графіки можемо зробити висновок, про те, що більшість студентів не можуть скласти та спланувати своєї навчальної діяльності, та як наслідок здають виконані завдання несвоєчасно або в останній момент.

В умовах інформатизації освіти однією з головних задач студента є самостійний пошук інформації, набуття знання відбору інформації, її подання та передачу, а також планування та організація своєї власної навчальної діяльності за допомогою інформаційно – комунікативних технологій [1]. Задачею викладача є забезпечення обміном інформацією між всіма учасниками освітнього процесу на внутрішньому та зовнішньому рівні.

Засоби навчання – це те, за допомогою чого відбувається навчальний процес студентів. Засоби навчальної діяльності поділяються на предметні та навчальні. Предметні засоби навчальної діяльності допомагають студенту організувати та спроектувати траєкторію навчальної діяльності, навчальні безпосередньо пов'язані з оволодіннями того чи іншого навчального предмету [2]. В інформаційному суспільстві одним з провідних засобів навчання виступає комп'ютер, який допомагає по новому організувати взаємодію всіх учасників навчального процесу, створити інформаційно – освітній простір та програмно-методичні комплекси, студенту знаходити потрібну інформацію та організовувати власну навчальну діяльність.

Продуктом навчальної діяльності – матеріальне уявлення про те, що можна отримати у процесі навчальної діяльності, а результатом – психологічне приращення досвіду студента, яке він здобуває при досягненні мети [2]. Інформаційні технології забезпечують організацію постійного контролю та оперативний зворотній зв'язок між учасниками освітнього простору, що в свою чергу дозволяє студентам спостерігати за динамікою своєї успішності, а викладачу своєчасно коректувати прогалини в знаннях студентів.

Отже умовах інформатизації освіти відбуваються й зміни в управлінні навчальною діяльністю, а саме якщо раніше процес навчання студентів розглядався як система, що складається з суб'єкта управління, об'єкта управління, управляючого впливу, зворотній зв'язок, зовнішня система, то на ряду з цим з'являється принципова нова підсистема самоуправління студента, що дає можливість студенту планувати, організовувати, контролювати траєкторію власної навчальної діяльності.

Список використаних джерел

І. Григорьев С.Г. Информатизация образования: учеб. [для студ. педагог. высш. учеб. завед.]/ С.Г. Григорьев, В.В. Гришкун. – М., 2005. – 231 с. 2. Ляудис В.Я. Формирование учебной деятельности студентов /В.Я. Ляудис. – Москва: Издательство московского университета, 1989. – 240 с.

Н. В. Ковалевська

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ САМОСТІЙНОСТІ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Первинною складовою ланкою системи безперервної освіти є дошкільна освіта. Виховання здорової та компетентної особистості, забезпечення прав дитини на повноцінний фізичний, інтелектуальний, моральний, естетичний і соціальний розвиток, створення умов самостійного пізнання оточуючого світу є її головними пріоритетами. Самостійність як базова якість особистості дитини набуває характеру тенденції і проявляється у її здатності діяти незалежно від допомоги та

керівництва з боку дорослого, виявляти елементарну критичність та самокритичність, доводити будь-яку справу до кінця. Вихователі сучасних ДНЗ часто стикаються з проблемою інфантильності, нездатності до самостійної діяльності дітей дошкільного віку. Важливим завданням професійної підготовки майбутнього спеціаліста є формування професійних якостей, які забезпечать орієнтацію на саморозвиток індивідуальності вихованця.

Сучасні дослідники Г. Беленька, Г. Борин, Л. Загородня, Л. Зімакова, І. Зязюн, Т. Марєєва, А. Пасічніченко та інші підкреслюють, що від рівня сформованості професійних якостей залежатиме успіх професійної діяльності, виконання покладених повноважень, продуктивність педагогічної діяльності. На наш погляд, проблема підготовки майбутніх вихователів полягає в тому, що значна кількість годин навіть з педагогічних дисциплін є відірваними від професійної спрямованості і педагогічної діяльності. Цілком справедливо сучасні науковці ставлять питання про необхідність впровадження сучасних технологій, що сприятимуть ефективному формуванню самостійного мислення і самоконтролю.

На основі теоретичного аналізу проблеми нами проведено дослідження рівня сформованості готовності майбутніх вихователів до формування самостійності у дітей дошкільного віку. Дослідження здійснювалося в процесі спостереження та проведення ряду діагностичних заходів. Результати, отримані під час дослідження, свідчать про недостатній рівень сформованості необхідної компетентності у майбутніх педагогів. Студенти мають уривчасті уявленнь про зміст і значення самостійної діяльності, і самостійної діяльності дошкільників, зокрема. Пояснення змісту цих категорій студенти давали узагальнено, з неточностями. Для більшості опитаних студентів вищого педагогічного начального закладу формування самостійності дітей дошкільного віку не є актуальною педагогічною проблемою. Лише 21% студентів вважає, що уміння формувати самостійність у дітей дошкільного віку для майбутнього вихователя має вагоме значення. 13% опитаних ознайомлені з психолого-педагогічними особливостями формування самостійності дошкільників та з закономірностями планування, організації, стимулювання та контролю самостійної діяльності дошкільників. 44,8% майбутніх вихователів визнали, що спеціальний навчальний курс міг би підвищити рівень їх знань з даної проблеми, але лише 22,9% виявили бажання його відвідувати.

Проведене нами опитування майбутніх вихователів засвідчило ігнорування ними актуальних проблем навчання, виховання та розвитку дітей дошкільного віку. За результатами дослідження, лише 34% студентів усвідомлюють необхідність формувати у дітей самостійність як необхідну компетентність в стрімко мінливому соціумі інформаційного суспільства.

Отримані дані свідчать не лише про низький рівень підготовки майбутніх вихователів до формування самостійності та до педагогічного керівництва самостійною діяльністю дошкільників, а й про відсутність, у цілому, системи такої підготовки. У переважній більшості випадків, самостійна робота не виокремлюється як самостійний напрям роботи. Ця робота «розпорошена» і губиться серед інших напрямів, а тому – безсистемна, без урахування наступності протягом чотирьох років бакалаврату. Цим пояснюється і той факт, що найвагомішими проблемами своєї професійної діяльності студенти вважають: недостатню методичну підготовку (31%); обмаль педагогічних знань – 35,8%; невідповідність до роботи з дітьми, які мають відхилення у поведінці – 28,3%.

Після проведення формувальної роботи, яка передбачала введення спеціального навчального курсу, ми провели опитування серед студентів щодо значущості його вивчення. 92,2 % студентів висловили думку, що спецкурс важливий та необхідний у системі професійної підготовки майбутніх вихователів; 7,8 % – не в повній мірі поділяють цю думку. Можна зробити висновок про те, що спецкурс «Формування самостійності у дітей дошкільного віку» мав вирішальний внесок у

процес ефективної підготовки майбутніх вихователів до означеної діяльності. Він дає можливість майбутнім педагогам подолати розрив між теорією і практикою, допомагає оволодіти необхідними знаннями та досвідом, дозволяє підготуватись до реалізації діяльності з формування самостійності дітей дошкільного віку у дошкільному навчальному закладі.

Отже, організація самостійної діяльності дошкільників потребує сформованості необхідних компетентностей, які забезпечать готовність майбутніх вихователів до формування самостійності у дітей дошкільного віку. Вивчення експериментального навчального курсу «Формування самостійності у дошкільників» сприяло підвищенню рівня готовності майбутніх вихователів до формування самостійності дітей дошкільного віку.

Список використаних джерел

1. Борин Г. В. *Організаційно-педагогічні умови підготовки майбутніх вихователів до роботи з батьками дітей раннього віку* : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Галина Василівна Борин. – Тернопіль, 2009. – 20 с.
2. Загородня Л. П. *Педагогічна майстерність вихователя дошкільного закладу* : навчальний посібник / Людмила Петрівна Загородня, Світлана Анатоліївна Титаренко. – Суми : Університетська книга, 2010. – 319 с.
3. Зімакова Л. В. *Професійна підготовка магістрів дошкільної освіти до викладання лінгводидактичних дисциплін* / Лілія Василівна Зімакова // Педагогічні науки. – 2014. – № 61-62. – С.126-133.
4. Зязюн І. *Три кити нової філософії освіти: гуманізація, індивідуалізація, інтеграція* / Іван Зязюн // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2000. – № 1. – С. 74-79.
5. Ковалевська Н. В. *Професійна підготовка студентів факультетів дошкільної педагогіки до роботи в сім'ях* : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Наталія Володимирівна Ковалевська. – Київ, 2007. – 18 с.
6. Мареева Т. В. *Професійний імідж вихователя ДНЗ* : навчальна програма варіативної дисципліни для спеціальності 6.010101 «Дошкільна освіта» за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» / Тетяня Вікторівна Мареева. – Глухів : Глухівський НПУ ім. О. Довженка, 2012. – 24 с.
7. Пасічніченко А. В. *Формування психологічної компетентності майбутнього вихователя дошкільного навчального закладу у процесі професійної підготовки* / Анжела Василівна Пасічніченко, Наталія Володимирівна Ковалевська // Педагогіка та психологія: зб. наук. праць / за заг.ред. академіка І.Ф. Прокопенка, проф. С.Т. Золотухіної. – Харків: Видавець Рожко С.Г., 2016. – Вип.53. – С.340-349.

О. А. Кушніренко

БІОЛОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ОСНОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ШКОЛЯРІВ

Динамічні зміни життя України вимагають нового педагогічного бачення навчально-виховного процесу, що обумовлює зміни в діяльності працівників освіти. Сьогодення визначає пріоритетні напрямки роботи вчителя середньої школи, які спрямовані на подолання прірви між освітою й потребами життя. Тому надзвичайно актуально постає питання організації навчального процесу в центрі якого є учень, що набуває ключові життєві та професійні компетентності [1].

Специфіка навчального предмета «Біологія» зумовлює наявність спеціальних знань, умінь, навичок учнів, що включають планування і проведення досліджень, моделювання окремих ознак та встановлення зв'язків між структурними елементами різних систем, розв'язання вузькоспеціалізованих задач і вправ, порівняння біологічних процесів на різних рівнях організації життя. Саме сукупність таких предметних орієнтирів формують біологічну компетентність школярів [2].

Викладання біології пов'язане з використанням великого обсягу різноманітної інформації, тому з перших уроків необхідно звертати особливу увагу на формування інформаційної компетентності, що є важливим для учнів не лише у період навчання, а й продовж життя. Тому варто привчати учнів до пошуку інформації про наукові досягнення і відкриття в біології, медицині та інших споріднених з біологією науках. Деякі учні можуть виконують випереджувальні завдан-